

		KRITERIJ: 100 % – 90 % = (odl) 5 89 % – 78 % = (pdb) 4 77 % – 64 % = (db) 3 63 % – 50 % = (zd) 2 49 % – 0 % = (nzd) 1	IME IN PRIIMEK, razred: <u>Jakov Škoberne, 1. a</u>		
			Št. točk: <u>34,5</u> / 44	Odstotek: <u>78,1%</u>	Ocena: <u>pdb(4)</u>
Letnik: 1.	Št. testa: 1	Datum: 4. 12. 2023	Snov: Uvod, zgradba Zemlje in njeno površje		

1. Obkroži črko pred zapisom, ki pravilno zaključuje poved. (1T)

Obča ali splošna geografija se ukvarja s proučevanjem:

- 1
- A Posameznih naravnogeografskih dejavnikov na celotnem Zemljinem površju.
- B Vseh družbenogeografskih dejavnikov na določenem območju.
- C Vseh geografskih dejavnikov na določenem območju.
- ☒ D Vseh geografskih dejavnikov na celotnem Zemljinem površju.
- E Posameznih družbenogeografskih dejavnikov na celotnem Zemljinem površju.

2. Imenuj vejo fizične geografije, ki preučuje izoblikovanost Zemljinega površja. (1T)

geomorfoloģija

3. Pred vsako trditev napiši DA, če drži, oz. NE, če ne drži. (2T)

DA NE Višje kot so gore na kaki celini, globlje v astenosfero so potopljene »korenine« te celine.

NE DA Plast litosfere je debelejša kot plast astenosfere pod njo.

NE Ena najpogostejših kamnin v oceanski skorji je granit.

NE Zemljino jedro sestavljajo večinoma kovine, predvsem nikelj in aluminij.

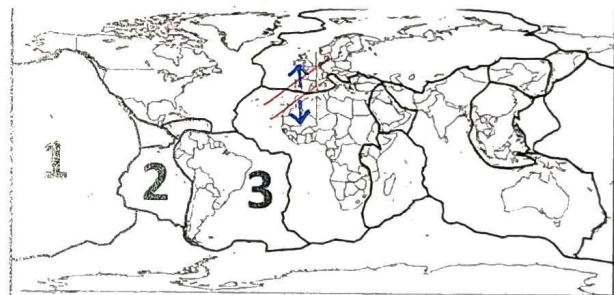
DA Litosfera je sestavljena iz zgornjega dela Zemljinega plašča in skorje.

4. Oglej si zemljevid desno ter imenuj označene litosferske plošče. (2T)

1: tilnoceanska ✓

2: nožca ✓

3: južnoameriška ✓

5. Na zemljevid pri prejšnji nalogi s puščicami nariši smer gibanja obeh litosferskih plošč, ki se stikata med Španijo in Severno Afriko. Napiši tuje poimenovanje za tovrstno gibanje oz. stik, ki označuje smer premikanja plošč. (2T)

Poimenovanje za smer gibanja: divergentni stik konvergentni stik

6. Z opisom vzroka in posledice pojasni trditev: Na robovih Atlantskega oceana prevladujejo starejše kamnine kakor v njegovem osrednjem delu. (2T)

0.5

Vzrok: polnožna je bližje središču 1. f. plošč, kjer so kamnine
večinoma starejše (tektonsko neaktivno območje), medtem ko so v njegovem
osrednjem delu bližje širpot in s tem tek. aktivnim območjem, kjer nastajajo
mlajše kamnine. Posledica: kamn. območja ne nastajajo več, zato so samo še starejše.

7. Pojmom na levi pripiši najbolj ustrezno črko z desne. Pozor, dva pojma na desni sta odveč. (2T)

Azori, Galapagos, Yellowstone E ✓

Los Angeles in San Francisco A ✓

Pangea B ✓

A – številni potresi

~~B – območje praeline~~

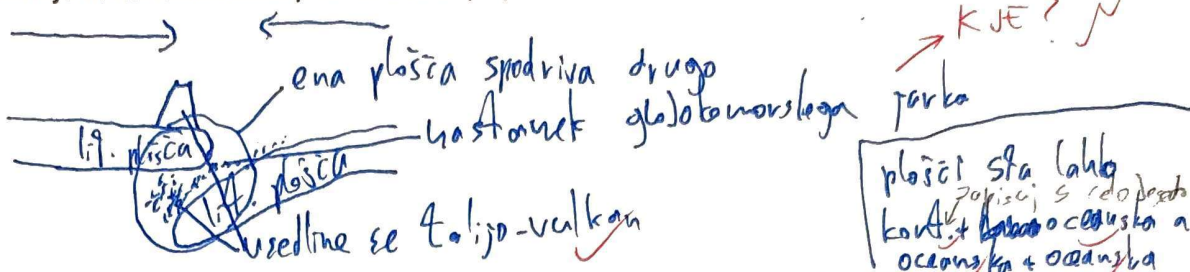
C – območje ščitov in plošč

D – hercinska orogeneza

~~E – vroča točka~~

8. Skiciraj pojav subdukcije, kot se pojavlja na Zemljinem površju. Ne pozabi prikazati reliefnih oblik, ki ob tem nastanejo in narisanih enot poimenovali. (3T)

2.5 + 0.5

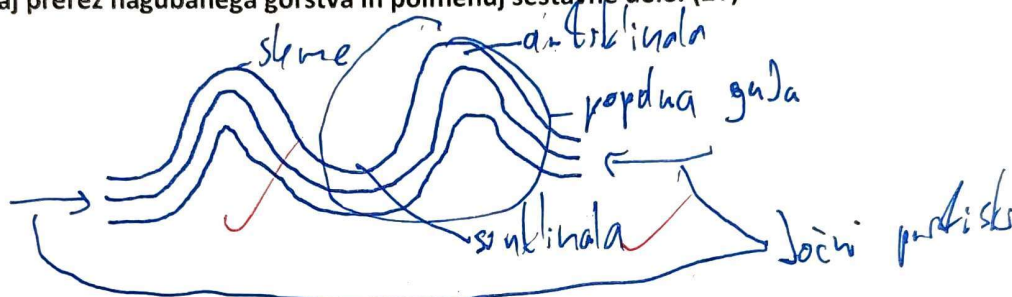
9. Pojasni, v čem se grudasta gorstva (če jih pogledamo iz zraka) že na prvi pogled razlikujejo od nagubanih. (1T)

1

ker ne vidimo jasne smeri, ne vidimo le nagubanih skupke
grud.

10. Skiciraj prerez nagubanega gorstva in poimenuj sestavne dele. (2T)

2

11. Imenuj naravno nesrečo, katere pojavljanje je prikazano na karti v prilogi 1 tako, da je s piko označeno vsako območje, ki je to naravno nesrečo doživelo v zadnjih petdesetih letih. (1T)

1

Naravna nesreča: potres

12. Pojasni, zakaj ob nekaterih izbruhih lave nastane vulkanski stožec, drugod pa pokrov iz lave? (1T)

1

pri gostejši, viskozni nastane stožec, pri redkejši pokrov. Redkejša lava se razlije čez površje na širše območje, voden se strli.

13. Geološke dobe v levem stolpcu smiselno poveži z dogajanjem v desnem, tako da pred vsako dobo vpišeš ustrezno številko iz desnega stolpca. (3T)

3

7 ✓ mezozoik	1 - kaledonska orogeneza
1 ✓ starejši paleozoik	2 - pojav človeka, ledeno in medleden dobo
4 ✓ holocen	3 - višek alpske orogeneze
5 ✓ mlajši paleozoik	4 - geološka sedanost
3 ✓ terciar	5 - hercinska orogeneza
2 ✓ pleistocen	6 - zametki celin, nastanek prvih fosilov
6 ✓ predkambrij	7 - odlaganje sedimentov v morju Tetis, začetek alpske orogeneze

14. Predpostavimo, da Zemeljsko zgodovino razdelimo na 365 dni, pri čemer 1. januar predstavlja začetek planeta Zemlja, 31. 12. pa sedanost. Zapiši, katerega dne se prvič pojavi človek. (1T)

1

Datum: 31.12.

15. Med naštetimi pojmi obkroži dva zunanja preoblikovalna procesa, ki vplivata na oblikovanost reliefa. (2T)

2

Sončno sevanje

veter

akumulacija

voda

gravitacija

preperevanje

odgovor

16. Oglej si prilogo 2, ki prikazuje štiri različne kamnine. Poimenuj jih in jim pripiši ime skupine glede na nastanek, v katero uvrščamo vsako izmed njih. (4T)

Slika	Ime kamnine	Tip kamnine glede na nastanek
1	bazalt ✓	magmatska - predomna ✓
2	flis ✓	sedimentna - sprijeta ✓
3	grašč ✓	sedimentna - nesprjeta ✓
4	breča bazalt	sedimentna (sprijeta iz grašč) - koruzna kamnine

17. Preglednico dopolni s kratkimi odgovori. (4T)

Kemijska formula za osnovni mineral, ki sestavlja kremen.	SiO_2 ✓
Kamnina/mineral, ki je tako trd, da razi (=naredi prasko) celo steklo.	diamant kremen ✓
12-stopenjska lestvica, ki upošteva predvsem učinke potresov.	EMS (Evropska makroseizmična lestvica) ✓
Postvulkanski pojav, pri katerem prihaja do izhajanja žveplениh plinov.	solfatar ✓

18. Opiši vzrok in posledico zmrzalnega preperevanja. (2T)

Vzrok - prehod temperatur preko 0°C - voda se ujame v razpoke, zamrzne, se razširi, razpoke veča in s tem drobi kamen. Posledica je drobljenje kamnov na manjše delce.

19. Natančno pojasni, zakaj pozimi ni soliflukcije. (1T)

Ker ~~plasje~~ ^{plasje} drsijo po ledu, ki se tali. (led se v zimskem letu ne vohi) ✓

20. Reliefna oblika, prikazana v prilogi 3, je značilna tudi za nekatere doline v alpskih pokrajinah. Imenuj to reliefno obliko in pojasni njen nastanek. (2T)

Reliefna oblika: pahločasti nanos - vršoj ^{0.5T}
 Pojasnitev: Reka odloži zelo veliko materiala - značilno za spodnji tok reke in za območja z veliko manj obstojnimi kamninami. Do tega pride, ker reka pogosto spreminja svojo ~~pot~~ ^{pot}.

21. Slika v prilogi 4 prikazuje prerez rečnega okljuka. Napiši zunanji preoblikovalni proces, ki prevladuje na bregu reke, označenem s črko A. Opiši glavno značilnost stržena reke, ki je prav tako označen na sliki v prilogi 4. (2T)

Proces: Akumulacija ✓

Opis: Stržena je tok reke najmočnejši.

22. Oglej si prilogo 5. Pojasni, zakaj je območje reliefne oblike, ki je prikazana na sliki v prilogi, manj primerno za poselitev in gradnjo naselij. (1T)

To je delta - manj primerno je, ker je sestavljena iz več "otočkov", med katerimi je težav ~~prehod~~ ^{prehod}.

23. Oglej si prilogo 6. Z opisom vzroka in posledice pojasni nastanek označene reliefne oblike. (2T)

2
Pojasnitev: ^{vzrok:} To je rečna dolina. ^{vzrok:} Ko reka teče skozi dolino, ~~nam~~ počasi odnaša material, posledica: zaradi tega se dolina počasi poglablja. Zaradi tega lahko vidimo značilno obliko V rečne doline.

